

Waterschap Drents Overijsselse Delta
T.a.v. de leden van het Algemeen Bestuur
Postbus 60
8000 AB Zwolle

Datum: 8 juni 2023 Referentie: 2023.022.MW.gl

Betreft: **LTO Noord vraagt aandacht voor KRW-risico**

Geachte waterschapbestuurder,

Namens LTO Noord (hierna: LTO) willen wij u feliciteren met uw, nieuwe of hernieuwde, benoeming tot waterschapbestuurder. We zijn verheugd dat u zich wilt inzetten voor het waterbeheer in uw gebied en zijn ervan overtuigd dat u een waardevolle bijdrage zult leveren aan het waterbeheer in Nederland. Water is een belangrijk thema voor zowel de land- en tuinbouw als de waterschappen. Het is een essentiële factor voor onze voedselproductie en voor de kwaliteit van het landelijk gebied. Daarom is het van groot belang dat we samenwerken om het waterbeheer op een duurzame en verantwoorde manier vorm te geven. Een goed waterbeheer kan niet zonder medewerking van de land- en tuinbouw, en een sterke land- en tuinbouw kan niet zonder goed waterbeheer. Hierin zit een wederzijdse afhankelijkheid.

Wat kan er gebeuren als we de KRW-doelen niet halen?

Als LTO maken we ons zorgen over de KRW-fuik waarin we als Nederlandse samenleving terecht dreigen te komen. Als we de KRW-doelen niet voor 2027 halen, zullen allerlei ontwikkelingen tot stilstand komen. De gevolgen kunnen vergelijkbaar zijn met de situatie waarin we nu zitten door de stikstofcrisis. In mei van dit jaar rapporteerde de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur hierover een alarmerend rapport. Wij willen voorkomen dat het land weer op slot gaat.

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een belangrijk instrument voor het behouden en verbeteren van de waterkwaliteit in Nederland. Het doel van de KRW is het bereiken en beschermen van een goede ecologische en chemische toestand van het oppervlaktewater, en een goede chemische en kwantitatieve toestand van het grondwater. Wat een goede toestand is, wordt bepaald door vele parameters. Per waterlichaam is voor elke parameter een toetsbare, kwantitatieve norm bepaald, die verschilt per type water. In een [Kamerbrief](#) van 11 april jl. schrijft minister Harbers namens het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) dat "het geven van een gedetailleerd beeld van het totale KRW-doelbereik complex is, gezien het grote aantal doelen en waterlichamen. Het gaat om 745 oppervlaktewaterlichamen met per waterlichaam circa 140 doelen voor onder andere stoffen, biologie en nutriënten, en 23 grondwaterlichamen met per waterlichaam circa 12 doelen. Dit komt erop neer dat er in Nederland op grond van de KRW in totaal meer dan 100.000 doelen zijn waarop we kunnen worden afgerekend". Uiterlijk in 2027 moet aan al deze doelen zijn voldaan, tenzij een beroep op uitzonderingsgronden kan worden gedaan. Met de ervaringen rondom de huidige stikstofcrisis volgend op vertaling van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn naar nationaal beleid, doet dit bij LTO alle alarmbellen afgaan. Graag willen we met u als waterschapbestuurder voorkomen dat Nederland deze fuik definitief inzwemt en met u samenwerken aan een meer realistisch en haalbaar waterbeheer.

Neem nú actie

LTO wil u graag een aantal zaken meegeven aan de start van uw (nieuwe) bestuursperiode:

- Voer tijdig de afgesproken maatregelen uit de Stroomgebiedsbeheersplannen uit
LTO roept de waterbeheerders op de maatregelen uit de derde generatie Stroomgebiedsbeheersplannen tijdig uit te voeren. Als waterbeheerders (naast de waterschappen ook de provincies en Rijkswaterstaat) hier van afwijken, moeten we elkaar hierop aanspreken. LTO krijgt via de landelijke koepel (LTO Nederland) signalen dat aan de kant van Rijkswaterstaat de uitvoering achter loopt. Wij verwachten van u dat u uw mede waterbeheerders kritisch aanspreekt op het tijdig uitvoeren van de juiste maatregelen.
- Leg de juiste verantwoordelijkheid op de juiste plaats
LTO wil dat lokale ruimtelijke maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit in de regio en in samenspraak met boeren en tuinders worden genomen. Tegelijk wil LTO voorkomen dat er een stapeling van regels ontstaat. Waterschappen moeten op de beleidsterreinen 'mest' en 'gewasbeschermingsmiddelen' geen verantwoordelijkheden overnemen van het Rijk. De basis voor het Nederlandse mestbeleid is de Meststoffenwet. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) draagt in samenspraak met het ministerie van IenW beleidsverantwoordelijkheid voor deze wet en de daaruit voortkomende uitvoeringsbesluiten en -regelingen. Met de verplichting die lidstaat Nederland heeft vanuit de Europese Nitraatrichtlijn, om elke vier jaar een Actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn op te stellen, wordt dit beleid periodiek aangepast. Ook voor het beleid voor gewasbeschermingsmiddelen is het ministerie van LNV in samenspraak met het ministerie van IenW beleidsverantwoordelijk. Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 is hierbij het belangrijkste beleidsprogramma.
- Voorkom onduidelijkheden rondom het meten en monitoren
De waterbeheerders meten en monitoren veel. LTO adviseert om de meetresultaten inzichtelijk en publiekelijk te maken om zo aan de voorkant discussie te voorkomen. Ook de locatie van de metingen dienen wat LTO betreft inzichtelijk te worden gemaakt. Als ingezetenen kunnen zien waar wat gemeten wordt, geeft hen dat inzicht en kweken we begrip. LTO adviseert u om de meetlocaties van het Meetnet Nutriënten Landbouw Specifiek Oppervlaktewater (MNLISO) in uw dagelijks bestuur te agenderen ter beantwoording van de vraag of alle meetlocaties (nog) representatief zijn of dat sommige meetpunten moeten worden verplaatst.
- Definieer per waterlichaam een kwantitatieve opgave voor de actoren
Zoals in de introductie beschreven is de doelstelling van de KRW het bereiken en beschermen van een goede ecologische en chemische toestand van het oppervlaktewater, en een goede chemische en kwantitatieve toestand van het grondwater. Dit wordt bepaald door vele parameters. Per waterlichaam is voor elke parameter door lidstaat Nederland een toetsbare, kwantitatieve norm bepaald, die verschilt per type water. Echter, LTO merkt op dat er géén kwantitatieve opgave bestaat per actor of sector. Vanuit het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) is getracht om Gebiedsdocumenten Agrarische Wateropgave (GAW's) op te stellen, waarin voor de agrarische sector de wateropgave beschreven zijn. LTO constateert dat deze slechts kwalitatief zijn en dat tot op heden géén waterschap deze kwalitatieve beschrijving van de agrarische wateropgave bestuurlijk heeft durven vaststellen. LTO is bang dat als het niet behalen van de (toetsbare) kwantitatieve normen per parameter per waterlichaam resulteert in een generieke aanscherping voor alle actoren, terwijl het wat LTO betreft zaak is dat alle actoren een (aantoonbare) bijdrage leveren aan de verbetering van de waterkwaliteit. Om die reden pleit LTO ervoor om per waterlichaam een bronnenanalyse te maken en een kwantitatieve opgave voor alle actoren op te stellen. Zodat snel duidelijk wordt wat iedere sector moet bijdragen aan het halen van de doelen.

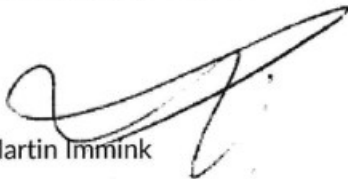
- Verken de ruimte die de KRW biedt

De KRW bevat diverse rechtvaardigingsgronden. Ten eerste de mogelijkheid voor uitstel voor het bereiken van gestelde doelen (art. 4 lid 4 sub c KRW). Daarnaast kunnen doelen naar beneden worden bijgesteld (zoals bepaald overeenkomstig in art. 5, lid 1 KRW). Deze uitzonderingsmogelijkheden maken integraal deel uit van de KRW-verplichtingen. Van die uitzonderingsmogelijkheden maken Nederland en de andere lidstaten al sinds het begin van de KRW gebruik. Ook na 2027 blijft dat mogelijk, zij het in mindere mate. LTO adviseert om binnen uw waterschap een verkenning te starten naar de opties voor het toepassen van deze uitzonderingsmogelijkheden voor de waterlichamen binnen het werkgebied van uw waterschap.

We zien uit naar een vruchtbare samenwerking en willen graag met u in gesprek over onze zorgen over de KRW-fuik, de wederzijdse afhankelijkheid tussen land- en tuinbouw en waterbeheer en de uitdagingen en kansen die het waterbeheer in uw gebied met zich meebrengt.

Voor vragen en/of nadere informatie kunt u contact opnemen met LTO Noord -

Met vriendelijke groet,

Martin Immink

LTO Noord Regio Oost
Portefeuillehouder Water en Bodem

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.